

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра практичної психології та психодіагностики

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни

Дизайн психологічного дослідження
підготовки Магістрів
спеціальності 053 Психологія
освітньо-професійної програми Практична психологія
(психологічне консультування та психотерапія)

Силабус навчальної дисципліни
для денної форми навчання

Силабус навчальної дисципліни «Дизайн психологічного дослідження», для студентів освітньої програми магістр, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія. Освітня програма: Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія).

Розробник: Шкарлатюк Катерина Іванівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психодіагностики.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри практичної психології та психодіагностики

протокол № 2 від 08 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри: Людмила МАГДИСЮК

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціально-поведінкові науки 053 Психологія Практична психологія	Нормативна
		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>2</u> ий _____
Кількість годин/кредитів <u>120/ 4</u>		Лекції <u>14</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>14</u> год.
		Лабораторні <u>14</u> год
	Бакалавр	Самостійна робота <u>70</u> год.
ІНДЗ: <u>є</u>		Консультації <u>8</u> год.
		Форма контролю: <u>екзамен</u>
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

ППП: Шкарлатюк Катерина Іванівна

Науковий ступінь кандидат психологічних наук

Вчене звання доцент

Посада: доцент кафедри практичної психології та психодіагностики

Контактна інформація: мобільний телефон +380505173527;
електронна адреса shkarlatiuk2012@ukr.net

Дні занять _____

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру _____ . В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

III. Опис дисципліни

Анотація курсу. Розглянуто основні положення розробки дизайну психологічного дослідження. Послідовно представлений підготовчий етап організації психологічного дослідження: розгляд видів і особливостей

психологічних досліджень, формулювання проблеми дослідження та її методологічних елементів. Подано характеристику проблеми вибору методів дослідження, зроблено аналіз різних джерел емпіричних фактів, а також етичних проблем при проведенні психологічних досліджень.

1. Пререквізити

Вивчення дисципліни базується на дисциплінах загального та професійного циклу підготовки: Загальна психологія, Диференціальна психологія, Соціальна психологія, Дослідницькі методи в різних галузях практичної психології.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є: набуття здобувачами освіти знань і вмінь, необхідних для дизайну наукових психологічних досліджень, обробки, узагальнення та тлумачення його результатів.

Завдання:

знати: – зміст основних понять курсу (дизайн психологічного дослідження, наукова діяльність; методологія; парадигма; теорія; категорія; принцип; концепція; гіпотеза; модель; метод);

– вимоги, принципи та типи наукових досліджень;

– зміст основних принципів, категорій дизайну психологічного дослідження;

– методи психологічного дослідження (неекспериментальні та експериментальні);

вміти:

застосовувати набуті знання при:

– формулюванні проблеми;

– виборі типу науково-психологічного дослідження;

– визначенні концепції та гіпотези дослідження;

– обґрунтуванні методів та методик дослідження;

– організації та проведенні дослідження (визначення його етапів, способів обробки даних та узагальнення даних); – інтерпретації результатів дослідження.

1. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК-5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні

види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики

Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усьо го	Лекції	Прак тичні	Лаб.	Сам. роб	Конс.	Форма контр олю/ Бали
Змістовий модуль 1. Організація психологічного дослідження							
Тема 1. Підготовчий етап організації дослідження: постановка проблеми. Пошук, накопичення та опрацювання інформації.	17	2	2	2	10	1	Р/6
Тема 2. Класифікації дослідницьких дизайнів. Дизайн експериментів.	17	2	2	2	10	1	РЗ/6
Тема 3. Методики планування експериментальних досліджень. Комп'ютерні технології та інструментарій у наукових дослідженнях.	18	2	2	2	10	2	РМГ/6
Разом за модулем	52	6	6	6	30	4	18
Змістовий модуль 2. Дизайн та технології наукової діяльності							
Тема 4. Технології наукової діяльності. Звітність з наукових досліджень.	17	2	2	2	10	1	Р/6
Тема 5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.	17	2	2	2	10	1	Т/6
Тема 6. Вимоги до магістерської роботи Технологія підготовки магістерської роботи.	17	2	2	2	10	1	ДС/4
Тема 7. Психологічні механізми розвитку наукового потенціалу особистості.	17	2	2	2	10	1	ІРС/6
Разом за модулем	68	8	8	8	40	4	22
Види підсумкових робіт	Бал						40
Модульна контрольна робота (МКР1+МКР2)							30+ 30= 60
Всього годин/ Балів	120	14	14	14	70	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

2. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Характеристика дослідно-конструкторських наукових праць.
2. Типи завдань, які можна розв'язувати в результаті виконання прикладних науково-дослідних робіт.
3. Критерії економічної ефективності науково-дослідних тем.
4. Етапи виконання дослідно-конструкторської розробки.
5. Використання Інтернет-технологій на різних етапах експерименту.
6. Комп'ютерні технології та інструментарій в наукових дослідженнях.
7. Різновиди конфліктів у науковому колективі.
8. Технології наукового дослідження.
9. Етапи проведення наукового дослідження.
10. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності.
11. Сутність, мета і завдання магістерської роботи.
12. Формування тематики магістерських робіт. Науковий керівник, його функції.
13. Типова структура магістерської роботи.
14. Основні вимоги до змісту магістерської роботи.
15. Етапи і прийоми підготовки рукопису магістерської роботи.
16. Правила формування експериментальної вибірки в психологічному дослідженні.
17. Деонтологічний аналіз психологічних досліджень.
18. Оформлення звітів про виконання наукової роботи.

Політика викладача щодо студента

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- виконання модульних контрольних завдань;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- порушення дисципліни;
- списування та плагіат.

[D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf](#));

- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

На іспит виносяться основні питання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Форма проведення підсумкового контролю – екзамен.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Підготовчий етап організації дослідження: постановка проблеми.
2. Пошук, накопичення та опрацювання інформації.
3. Класифікації дослідницьких дизайнів.
4. Дизайн експериментів.
5. Методики планування експериментальних досліджень.
6. Технології наукової діяльності.
7. Звітність з наукових досліджень.
8. Психологія наукової творчості.
9. Організація творчої діяльності дослідника.
10. Психологічні механізми розвитку наукового потенціалу особистості.
11. Мотивація наукової діяльності.
12. Ціннісна навантаженість наукового знання.
13. Загальна схема науково-психологічного дослідження.

14. Особливості експериментального дослідження в психології.
15. Стратегії досліджень в експериментальній психології.
16. Експериментальна вибірка в психологічному дослідженні.
17. Експериментальні змінні в психологічному дослідженні.
18. Вимоги до експериментатора та діагностичних методик.
19. Характеристика дослідно-конструкторських наукових праць.
20. Типи завдань, які можна розв'язувати в результаті виконання прикладних науково-дослідних робіт.
21. Критерії економічної ефективності науково-дослідних тем.
22. Етапи виконання дослідно-конструкторської розробки.
23. Використання Інтернет-технологій на різних етапах експерименту.
24. Комп'ютерні технології та інструментарій в наукових дослідженнях.
25. Різновиди конфліктів у науковому колективі.
26. Технології наукового дослідження.
27. Етапи проведення наукового дослідження.
28. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності.
29. Сутність, мета і завдання магістерської роботи.
30. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.
31. Формування тематики магістерських робіт. Науковий керівник, його функції.
32. Типова структура магістерської роботи.
33. Основні вимоги до змісту магістерської роботи.
34. Етапи і прийоми підготовки рукопису магістерської роботи.
35. Правила формування експериментальної вибірки в психологічному дослідженні.
36. Деонтологічний аналіз психологічних досліджень.
37. Оформлення звітів про виконання наукової роботи.
38. Психологічні механізми розвитку наукового потенціалу особистості.
39. Методологія застосування сучасних інтегративних психотехнологій.
40. Алгоритм побудови сучасних інтегративних психотехнологій.
41. Сучасні технології обробки первинних психодіагностичних даних.
42. Креативні технології в сучасному науковому дослідженні.
43. Експертна оцінка наукових досліджень.
44. Інтегративні психотехнології наукового дослідження.
45. Супервізія у контексті застосуванні нових психологічних технологій.
46. Методологічні помилки при конструюванні психологічного дослідження.
47. Використання Інтернет-платформ для наукових дослідження.
48. Сучасні схеми науково-психологічного дослідження.
49. Визначення понять «реферат», «курсова робота», «дипломна робота», «магістерська робота».
50. Структура курсової роботи у вищому навчальному закладі.
51. Структура випускної роботи у вищому навчальному закладі.

52. Структура дипломної роботи у вищому навчальному закладі.
53. Розкрийте структуру магістерської роботи у вищому навчальному закладі.
54. Метод бесіди, інтерв'ю та їх особливості.
55. Метод анкетування, його типи.
56. види анкети за формою, за змістом питань і за функціями питань.
57. Метод спостереження, його види і вимоги до нього.
58. Метод експерименту, його види, особливості
59. Етапи проведення психологічного експерименту.
60. Визначення та особливості проведення методу тестів.
61. Визначення та особливості проведення проєктивних методик.
62. Основні вимоги до психологічних тестів у науковому дослідженні.
63. Загальнонаукові, часткові та спеціальні методи дослідження.
64. Головні компоненти процедури та методики дослідження.
65. Визначення понять «наука», «наукові дослідження», «наукознавство», «наукове дослідження». Розкрийте їх зміст
66. Метод і методологія дизайну наукових досліджень у практичній психології.
67. Рівні психологічних досліджень у практичній психології.
68. Структура процесу наукових психологічних досліджень у практичній психології.
69. Загальна характеристика етапу підготовки і організації психологічного дослідження у практичній психології.
70. Вимоги до основних структурних елементів наукового дослідження

Шкала оцінювання

VI

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

- 1) Адаменко М. І., Бейлін М. В. Основи наукових досліджень. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 188 с.
- 2) Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ. Київ: Форум, 2010. 270 с.
- 3) Бобилев В. П., Іванов І. І., Пройдак Ю. С. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Дніпропетровськ: Системні технології, 2008. 264 с.
- 4) Бондарчук О. І. Експериментальна психологія. Курс лекцій. Київ: МАУП, 2013. 120 с.
- 5) Гуменюк І. Л., Коваленко С. М. Алгоритм наукового дослідження. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 46 с.
- 6) Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2011. 224 с.
- 7) Кругляк М. Проблема ціннісної навантаженості наукового знання і об'єктивності вченого. *Університетська кафедра*. 2012. – № 1. – С. 50–57.
- 8) Метулинська Н. Професійний етос науковця в сучасній Україні. *Український інформаційний простір: науковий журнал*. Київ, 2013. № 1. Ч. 2. С. 146–150.
- 9) Радаев В. В. Как организовать и представить исследовательский проект: 75 простых правил. Москва: ИНФРА-М, 2011. 201 с.